

ΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝΗ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑ

Της **Παρίς Σίνου**

Ο φωτογραφικός φακός δεν πρόφτασε να απαθανάτισει, προχθές βράδυ στον «Ιανό», το εγκάρδιο φιλόναμα στον Μένη Κουμανταρέα και τον Βασίλη Βασιλικό, όμοιο σχεδόν με τον ιστορικό ασπασμό Μπρέζνιεφ-Χόνεκερ. «Μόνο οι ηγέτες φιλιούνται στο στόμα», είπε γελώντας ο Κουμανταρέας στην παρουσίαση του νέου του μυθιστορήματος «Θάνατος στο Βαλπαράιζο» με πρωταγωνιστή ένα αμφιλεγόμενο πρόσωπο και με

αφετηρία ένα πραγματικό γεγονός: τις τελευταίες μέρες του Ερικ Χόνεκερ στη Χιλή. Το πιο πολιτικό βιβλίο του μέχρι σήμερα, που βρήκε φιλόξενη στέγη στον «Πατάκη», αναπόφευκτα προσέλευσε το ενδιαφέρον κοινού και ομότεχων κάθε ηλικίας: από τους Θανάση Βαλτινό, Ζυράννα Ζατέλη, Γιάννη Κορντό, Στρατή Χαβιαρά μέχρι τους Μισέλ Φάις, Σωτήρη Δημητρίου, Χάρη Βλαβιανό, Θεόδωρο Γρηγοριάδη, Αμάντα Μιχαλοπούλου, κ. ά. Με τα αποσπάσματα από το φρεσκοτυπωμένο μυθιστόρημα που διάβασε με

θεατρικό τρόπο η Αλεξία Καλτσική, με τις εύστοχες ερωτήσεις του κριτικού Βαγγέλη Χατζηβασιλείου, ο 82χρονος συγγραφέας ταξίδεψε το κοινό από το Βερολίνο μέχρι το Βαλπαράιζο. «Τη δεκαετία του '70, υπότροφος στην πόλη του Βερολίνου, περνούσα τακτικά στο ανατολικό κομμάτι του», είπε ο Μ. Κουμανταρέας. «Μάλιστα είχα δει και τον Χόνεκερ την Πρωτομαγιά του '72. Ήταν μια γιορτή χωρίς παρελάσεις, οι άνθρωποι έπιναν μπύρες και διασκεδάζαν με φόντο κόκκινες σημαίες - κάποιος έλεγε "My father is

a capitalist", θυμάμαι. Και σε μια εξέδρα, παράμερα, αλλά ταυτόχρονα κοντά στον λαό, βρισκόταν ο Ανατολικογερμανός ηγέτης». Αυτό που κυρίως συντάραξε τον συγγραφέα ήταν «η πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού που έφερε τα πάνω κάτω στον κόσμο, ενώ τα απόνερα αυτής της μετάλλαξης τα ζούμε μέχρι σήμερα στην Ευρώπη». Οπως τόνισε: «Στη σημερινή εποχή του άκρατου καπιταλισμού είναι πιο έντονη η απουσία του αντίπαλου δέους της Σοβιετικής Ένωσης». Στο μυθιστόρημα βλέπουμε τον Χόνεκερ, εξόριστο και καταπονημένο στο θρυλικό λιμάνι του Βαλπαράιζο, καταφύγιο κολασμένων όλης της Γης. Μια μοιραία γυναίκα, ένας αδιστακτος νεοναζί, ένας Έλληνας γιατρός, κομμουνιστής στα νιάτα του, που ακούει τον έκπτωτο ηγέτη να αφηγείται τις εμμονές του, αλλά και ο σωσίας του Χόνεκερ, που τον υποσκάπτει, αποτελούν τα πρόσωπα-κλειδιά της υπόθεσης.

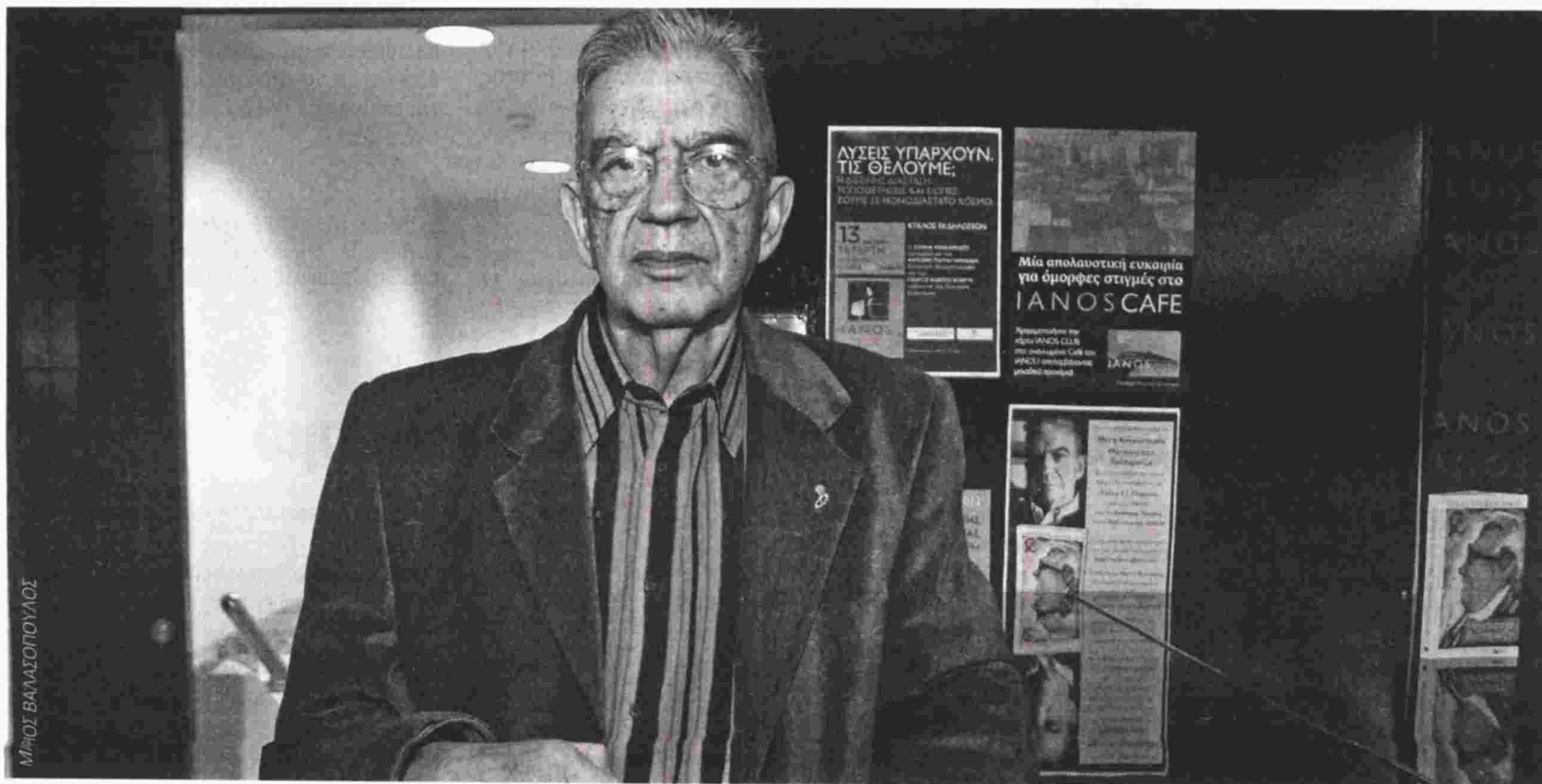
Στο «Θάνατος στο Βαλπαράιζο» ο συγγραφέας φαντάζεται τις τελευταίες μέρες του ηγέτη της Ανατολικής Γερμανίας στη Χιλή. Το θεωρεί, όμως, «υπαρξιακό δράμα και όχι αμιγώς πολιτικό μυθιστόρημα»

χουν αναφορές στα επιτεύγματά του, στις επιστήμες και στον πολιτισμό, αλλά «χωρίς καμιά αναφορά στη Στάζι». Εντόπισε όμως, και τις αντίρροπες δυνάμεις στο πρόσωπο του Έλληνα γιατρού και του νεοναζί συνωμότη. «Είναι ένα υπαρξιακό δράμα και όχι ένα αμιγώς πολιτικό μυθιστόρημα», διευκρίνισε ο συγγραφέας. «Βρίσκουμε τον Χόνεκερ γέρο, άρρωστο. Ο πολέμιος των ναζί καταλήγει στην ίδια φυλακή όπου τον είχαν κλείσει οι χιτλερικοί στο παρελθόν. Προδομένος, βρίσκει ευκαιρία να ρεφαίρει εμποδίζοντας ένα κύμα νεοφασισμού στην πατρίδα του». Η επιλογή του Βαλπαράιζο δεν ήταν τυχαία για τον συγγραφέα. Περιγράφει έναν τόπο παρακαμής, διαφθοράς και παρανομίας. Δεν πήγε ποτέ εκεί, αλλά πριν από χρόνια είχε δει ένα ασπρόμαυρο ντοκιμαντέρ του Λουίς Μπουνιουέλ που αποτύπωνε την πτώση αυτής της πόλης, που κρέμεται από την κορυφή ενός βουνού ως τη θάλασσα. «Η διαφθορά είναι πρόκληση για έναν μυθιστοριογράφο, ο οποίος γράφει για να τη μελετήσει και να την υπερνικήσει» είπε.

Βασιλικός για Τσίπρα και Μέρκελ

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ του Βασίλη Βασιλικού στο βήμα, στο τέλος της εκδήλωσης, ήταν η έκκληξη της βραδιάς. Αφού αποχωρίστηκε το γνώριμο καπέλο του για να το φορέσει ο φίλος του Μένης, ο συγγραφέας του «Ζ» έδωσε μια είδηση: βρήκε την αλληλογραφία τους από τις δεκαετίες '60 - '70 και την παρέδωσε στον Θανάση Νιάρχο για να την επιμεληθεί. Συνέχισε περιγράφοντας τα προτερήματα του βιβλίου: «Πρώτον, η αφήγησή του είναι καθαρή. Δεύτερον, μιλάει για το Βαλπαράιζο πολύ καλύτερα απ' ό,τι μιλάει ο Τσίπρας για την Αργεντινή. Τέλος, έμμεσα, γιατί ο Κουμανταρέας δεν είναι πολιτικός συγγραφέας, δίνει ένα μεγάλο μήνυμα: Έχουμε υποφέρει από τον ναζισμό και τον κομμουνισμό, τον Χίτλερ και τον Στάλιν. Βάζοντας τώρα να συνυπάρχουν ένας πρώην ναζί με έναν πρώην κομμουνιστή δίνει την απάντηση: χωρίς τη μάχη του Στάλινγκραντ δεν θα υπήρχε η ελεύθερη Ευρώπη», είπε. Και έκλεισε το μάτι: «Αυτό που δεν θίγει είναι ότι από τα σπλάχνα του Χόνεκερ βγήκε η κυρία Μέρκελ!»

Μυθιστορηματική απολογία του Χόνεκερ

«Υπάρχει σε αφθονία σήμερα στον τόπο μας, αλλά για μένα είναι πολύ κοντινός ο χρόνος για να την αποτυπώσω». Με αυτό το λογοτεχνικό βήμα ελπίζει να του φύγει η ρετινιά του αθηναιογράφου και η ρετινιά του σεξιστή, υπογράμμισε ο Μένης Κουμανταρέας, ο οποίος πριν από λίγους μήνες είχε προκαλέσει με τις δηλώσεις του περί βιασμού των γυναικών. Το πρώτο μάλλον δεν το αποφεύγει, αφού όπως αποκάλυψε έχει έτοιμο ένα νέο μυθιστόρημα που διαδραματίζεται στην Αθήνα. Οσο για το δεύτερο: «Και σ' αυτό και στα προηγούμενα βιβλία μου ο ρόλος των γυναικών είναι σημαντικός. Οπως στη ζωή δεν μπορούμε να κάνουμε χωρίς γυναίκες, έτσι δεν μπορούμε και στα μυθιστορήματα».

p.spinou@efsyn.gr